

BE

KOPOGTATÓ

Szuperkórház, avagy megépülhet Európa egyik legmodernebb kórháza

A hatha jóga, a hangmasszázs és a lecsófesztivál

Egy makacs székelý Pápán

Tervezzük az Egis következő 3 évét!

04

16

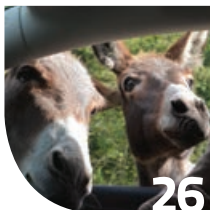
Tartalom

13

22

26

MISSZIÓ „A legnagyobb tévedés, hogy azt hiszed, van időd”	04
SZUPERKÓRHÁZ Megépülhet Európa egyik legmodernebb kórháza...	07
TÖRÖK ESZTER-DÍJ Csornától Sopronig...	10
VALLOMÁS Hogy van doktornő?	13
KITEKINTŐ Kis országok konferenciája	16
ELISMERÉS „Soha nem lehetsz fáradt, nem lehet fontosabb más, mint a hivatásod!”	19
SZENVEDÉLYEK A hatha jóga, a hangmasszázs és a lecsőfesztivál...	22
HIVATÁSTUDAT Orvosdinasztia születik	26
MUZSIKA Egy makacs székel Pápán...	30
EGIS Tervezzük a következő három évünket!	32

Kedves Olvasó!

Mindenki volt már szerelmes, féltékeny, óvatlan, meggondolatlan. Mindenkinek ment már félre valamije. A szakmai karrierje, a házassága, a baráti kapcsolata, sőt, még az is lehet, hogy az élete. És akkor mondhatja, hogy „Bocs, félrement!” Mint a Belvárosi Színházban az a bizonyos e-mail. Richard (Schruff Milán) elegáns, menő ügyvéd, akinek megvan mindene: pénze, szép felesége, kertvárosi villája. Stephanie (Kovács Patrícia) nem dolgozik, Richard viszont mindennap bejár az irodájába, és szeretőt tart. Felesége – ahogyan ez lenni szokott – azt hiszi ez egy jó házasság, minden rendben, mindaddig, amíg férje meggondolatlanul ajándékoz neki egy számítógépet. Be is csap a mennykő, félremegy egy e-mail, amit Richard nem neki, hanem a szeretőjének, Wandának szánt.

Billy Van Zandt és Jane Milmore a vígjáték szerzői – nem véletlenül játsszák évek óta a Broadwayn – ügyesen kiszámítva építenek a sikerre. A világot nagyjából három dolog mozgatja: a pénz, a hatalom, a szex, és pont ezekről nem illik nyilvánosan beszélni. A Bocs, félrement! megtöri a tabut, már, ami a szexet illeti. Ez azt is jelenti, hogy a darab olyasmiről szól – a megcsalással megfűszerezve –, ami mindenkit érint és érdekel.

Ugyanakkor a darab és a rendezés a maga módján meglepő. Vagy talán nem is, csak alkalmazkodik az internet és a virtuális világ elsöprő hódításához. A megcsalós-kavarós komédia áthelyeződik a cybertérbe, ami azt is jelenti, hogy a színház, amely személyes jelenlétet kívánna, most a digitális világot imitálja, ezzel szegényebbé teszi az emberi interakciót.

Mintha egy rádiójáték stúdiófelvételére ültünk volna be, a színpadon öt szereplő, öt számítógép mögött, ki-ki a saját élő csetszobájában. Az első néhány percben várom a mozgást, a díszletet, aztán rájövök, így telik majd el a másfél óra. Színháztól szokatlanul mozdulatlanságra kárhoztatva a szereplőket. Jó, Kovács Patrícia néha megrántja a vállát, leengedi a haját, Richard talán egyszer feláll, aztán visszaül, körülbelül ez minden. A színészek alapvetően egy-egy laptop mögött gubbasztanak, imitálják, hogy gépelnek, közben úgy tesznek, mintha felolvasnák, azt, amit mintha legépeltek volna. Csakhogy ez az öt színész tudja, hogyan lehet egy asztal mögött ülve, egy szemöldök-rántással, vagy egy gyilkos oldalpillantással élővé tenni egy alakítást. Ráadásul annyira pörgős a szöveg, hogy az első percek után már eszünkbe sem jut a minimális stílusú rendezésen keseregni, merthogy csorognak a könnyeink a nevetéstől a szókimondó, bevállalós poéngyár hallatán.

A nagy lebukás viccesen zajlik: e-mailekben, telefonokon keresztül és chatelve. Közreműködnek benne: a feleség legjobb barátnője és a férj legjobb barátja is, és ne feledkezzünk meg a szeretőről sem! Azt már az Önök fantáziájára bízom, hogy a végén ki kivel bújjik ágyba! A végső tanulság – a férfiak számára –, hogy ne csaljuk meg a feleségünket, mert abból csak baj lesz. A nők számára meg, hogy jobban oda kell figyelni arra, kivel élünk, hogy legalább annyit tudjunk, hogy aki mellettünk van, valóban az az ember-e, akinek mutatja magát, akinek hiszünk.

Lapunkban viszont olyan háziorvosok mutatkoznak be, akik abszolút önazonosak. A hivatásának és családjának elkötelezett Ávéd Jánost Mindszentről tavaly a dobogó első helyére szavazták betegei – több mint 25 000 voksal –, „Az év praxisa a Kárpát-medencében” pályázaton. A zirci Juhász Ágnes a világ messiás tájain, vagy éppen európai menekülttáborokban segít bajba jutott embertársain. A biatorbágyi Koncz Erika betegként megtapasztalta a „másik oldalt” is, így különös empátiával fordul páciensei felé.

Bedros Róbert miniszterelnöki megbízottként irányítja és koordinálja a dél-budai centrumkórház építését, ugyanakkor elmondja, hogy főigazgatóként továbbra is szívügye a Szent Imre Egyetemi Oktatókórház jövője. Tóth Róbert ötödik hónapja az Egis belkereskedelmi igazgatója. Dolgozott a Közél-Keleten, Moszkvában, Angliában, bejárta a gyógyszeripar kacskaringóit, most terveiről mesél. Bemutatkozik a Magyar Hypertonia Társaság legutóbbi kongresszusán Török Eszter-díjat kapott belgyógyász Vályi Péter is, aki makacsul ragaszkodik ahhoz, hogy nála az első orvos-beteg találkozó két órán át tart!

**Jó szórakozást a többi íráshoz is!
B. Király Györgyi**

Bekopogtató

Kiadja az Egis Gyógyszergyár Zrt. a Magyar Hypertonia Társaság szakmai támogatásával

ISSN 2061-7429

Felelős szerkesztő:
B. Király Györgyi

Szaktanácsadó:
Dr. Alföldi Sándor
Dr. Farsang Csaba
Dr. Kiss Róbert

Munkatársak:
Boromisza Piroska,
Bozsán Eta,
Bulla Bianka,
Csák Elemér,
Vámos Éva és
Seregély István

Tördelőszerkesztő:
Tusor Ildikó

Honlapcím:
www.vandb.hu

Nyomda:
Balu Print Art
Nyomdaipari,
Kereskedelmi, Szolgáltató
és Művészeti Kft.

Felelős vezető:
Virág László

A lap orvosoknak, egészségügyi szakdolgozóknak készült, terjesztik az Egis orvoslátogatói.

„A legnagyobb tévedés, hogy azt hiszed, van időd.”

Ézsaiás próféta tanítása – „De akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el.” – szó szerint érvényes Juhász Ágnes zirci házi orvosra, aki éves szabadságát rendszerint azzal tölti, hogy a világ messzi tájain, vagy éppen európai menekülttáborokban segítsen bajba jutott embertársain. Szó lesz elhivatottságról, missziós élményekről és a nagy szerelemről, Indiáról is.

– Annak idején a szüleim nagyon betegek voltak, kórházból kórházra jártunk, gyakorlatilag a klinikákon nőttem fel – meséli. – Polgárdiban éltünk, középiskolába a székesfehérvári József Attila Gimnáziumba jártam. Akkoriban sokat olvastam Albert Schweitzer-ről, emlékszem, a gimnáziumban gyűjtést szerveztünk, hogy újra megnyílhasson az általa alapított kórház Afrikában. Az ő munkássága volt számomra a minta, és talán miatta is döntöttem el végleg, hogy orvos leszek. A szüleim betegsége mellett azért tudtam elég időt szakítani a tanulásra, jó volt a tanulmányi eredményem. Fel is vettem a Semmelweis Orvostudományi Egyetemre, ahol 1985-ben szereztem orvosi diplomát. Ezt követően a székesfehérvári kórház belgyógyászati osztályán helyezkedtem el. Annak, hogy mégsem a belgyógyászat, hanem a házi orvoslás mellett köteleztem el magam, családi oka volt. A választásom követően egyedül maradtam a kislánnyal, Zircen pedig éppen akkor, 1988-ban üresedett meg egy körzeti orvosi státusz. Megragadtam a lehetőséget, többek közt azért, mert az állás mellé szolgálati lakást is kaptam. A beilleszkedés nem okozott különösebb prob-

lémát, mert nyitott személyiségű vagyok, hamar megtaláltam a helyem az új közösségben. Mégis nehéz volt számomra ez az időszak, mert egy év leforgása alatt édesanyámat és édesapámat is elveszítettem. Az emberek szeretettel fordultak felém, és barátokra is szert tettem, ez segített át a nehézségeken.

Hova vezetett az első missziós útja?

– Első utam a Kongói Demokratikus Köztársaságba vitt, ahol a Magyar Afrika Egyesület által szervezett misszióban dolgoztam. Az ott töltött egy hónap alatt életre szóló barátságot kötöttem névrokonommal, Juhász Györgyi mentőorvossal, és per-

sze sok-sok tapasztalattal gazdagodtam. Láttam, hogyan élnek az emberek a kőkorszak szélén, nyomorúságos körülmények közt, és hogyan képesek túlélni a háborúkat. Eleinte a menekülttáborban gyógyítottunk, később mobil klinikaként a falvakba, az őserdőbe is kitelepültünk.

A való életben is az történik, amit a dokumentumfilmekben látni? A kongóiak órákon át türelmesen sorban állnak és várják a bejutást?

– Nem sorban, hanem óriási tömegben várakoztak. Többnyire gyulladással járó betegségekkel érkeztek, rengeteg alultáplált, vérszegény, igen rossz általános állapotban lévő gyermeket kezeltünk alsó és felső légúti huruttal, tüdő, szem és fülgyulladással. Sok sérülést is elláttunk, kevesebb háborús sérülést, mert aki komolyabban megsérült, behalt. Láttam mentőautót tele fegyverekkel, akkor értettem meg, hogy az ott élőkkal bármi megtörténhet, és hogy arrafelé mennyire értéktelen az emberi élet.

Hogyan tudta elkerülni a fertőzéseket?

– Az indiai hadsereggel dolgoztunk együtt, annak a tagjai szállítottak és védtek minket, tőlük

kaptuk a palackos vizet, csak azt ittuk. Gumikesztyűt használtunk és maláriaellenes szert szedtünk. Mindennek ellenére maláriás lettem, így megtapasztaltam, milyen érzés maláriában szenvedni.

Milyen?

– Rettenetes. Azt éreztem, hogy meghalok. Atípusos maláriám volt, így a tünetek a hazatértem után jelentkeztek, de nagyon sokáig, legalább két hónapig tartott, mire felépültem.

Még a malária sem tántorította el attól, hogy újabb missziót vállaljon.

– Nem, mert azt gondolom, ha lehetőséget kapunk Istentől arra, hogy segíthessünk az embertársainkon, akkor azt meg kell ragadni. Feltéve, ha van hozzá bátorságunk, márpedig én nem szoktam félni. Kerestem a lehetőséget, így jutottam el Kenyába, a világ legnagyobb, dadaabi menekülttáborába az Orvosok Határok Nélkül szervezettel, és Röszké-re is. Kétszer voltam Indonéziában a 2014-es nagy cunami után a Baptista Szeretetszolgálattal. Megjártam a Magyar Vöröskereszt görög-macedón határon fekvő Idomeni menekülttáborát is. Nagyon sok szerencsétlen em-

bert láttam, köztük megkínzottakat is. Elképzelhetetlen, hogy mit élnek át azok, akik a jólétből csöppentek ok nélkül a háborúba, kénytelenek fogni a gyermeküket és menekülni, hogy életben maradjanak. Szégyen, hogy ez ma megtörténhet, de még nagyobb szégyen, hogy sokan nem segítő szándékkal állnak ezekhez az emberekhez. Rendszerint azok állnak így hozzá, akik bár nem láttak még közelről menekülteket, pálcát törnek felettük. Még arról is megosztóan vélekedtek egyesek, hogy miért kell nekem ezekre a helyekre elmenni.

Miért is?

– Számomra Ferenc pápa szavai a mérvadóak: a legfontosabb az emberi élet, és szeretettel kell fordulni minden ember felé, színre, nemre, vallási hovatartozásra való tekintet nélkül.

Ezzel egybecseng Albert Schweitzer mondata is: „A világ jövője nem attól függ, hogy mennyire értjük, hanem, hogy mennyire tiszteljük az életet.”

– Pontosan erről van szó. Bár-mikor szívesen útra kelek, bár-hová elmegyek, ha szólnak, hogy szükség van a segítségem-

re. Ennek egyetlen feltétele, hogy ez idő alatt valaki ellássa a betegeimet. Szerencsére van egy kollégám, aki mindenben támogat, és szívesen helyettesít.

A világ melyik pontjára menne el újra?

– Nagy szerelmem India. Még az első missziós utam alkalmával, amikor az indiai hadsereggel dolgoztunk együtt, tudatosult bennem, hogy mennyire nyitott, toleráns és spirituálisan messze előttünk járó ez a nép. Így hát fogtam a hátizsákomat, és útnak eredtem Indiába.

Ehhez nagy bátorságra lehetett szükség...

– Nem, ugyanis sokkal nagyobb bátorság kell ahhoz, hogy Európában éljünk. Öt éve már, hogy minden év őszén, a nyári szabadságom terhére elutazom Indiába. Visszajárok a meditációs tanáromhoz Bodhgaya-ra – ez a buddhisták egyik legszentebb helye, ahol Buddha megvilágosodott a fa alatt. Meglátogattam Pandzsáb szívében, Amritszárban a szikhek szent helyét, az Arany-templomot. Meghallgattam Dharamszalában a dalai láma tanítását. Nagyon szeretem Varanasit, a világ legszebb, több ezer éves városát, ahol a Gangeszhez vezető hatalmas lépcsősorokon kísérik végső útjukra a virágfüzérbe csavart holtakat. Tavaly egy jogás elvonuláson vettem részt Bombay környékén,

ami jó alkalom volt arra, hogy megnézzem Ellora és Ajanta híres barlangtemplomait. India egy csoda, ahol csak jó dolog történt velem. Nagy szerencsémre misszióban is eltölthettem ott másfél hónapot. A lányom jót nevetett, azt mondta az út előtt, hogy most legalább végre én is tehetek valamit az „én kis Indiámért”.

Ahogy hallom jógázik is.

– Nagyon régóta, és lassan egy éve jógaoktató is vagyok. Kialakítottunk a házam hátsó részében egy jógatermet, ahova egyszerre nyolcan férnek be, négy csoportot oktatok. A jóga mind a testnek, mind a szellemnek és a léleknek jót tesz. Meggyőződésem, hogy minden rendszeresen jógázó embernek pozitívan hat az egészségére. Amikor véget ér a foglalkozás, és látom, hogy mindenkinek ragyog az arca, majd üzeneteket kapok a csoporttagoktól, amelyekben megírják nekem, mennyire jól érezték magukat, úgy érzem, megtörtént az, amiről a jóga szól.

A háziorvosi hivatás a missziók, a jóga és persze India mellett belefér még valami az életébe?

– Sok minden belefér, imádok például olvasni. Most éppen Buddha beszédeiben mélyültem el. Mindenki figyelmébe ajánlom az egyik megszívlelendő tanítását, amely így szól: „A legnagyobb tévedés, hogy azt hiszed, van időd.” Ezért kell kiélvezni az élet minden pillanatát, mert nem tudhatjuk, meddig tart.

Boromisza Piroška

Megépülhet Európa egyik legmodernebb kórháza...

Bedros Róbert személyében miniszterelnöki megbízott irányítja és koordinálja a dél-budai centrumkórház építését, a megbízatást tehát az újbudai Szent Imre Egyetemi Oktatókórház főigazgatója kapta. Feladata, hogy az új intézmény létrejöttével összefüggő koordinációs és egyeztetési feladatokat ellássa, továbbá, hogy az Egészséges Budapest Program dél-budai centrumkórházának (DBC) kialakítása során folyamatosan tájékoztassa a miniszterelnököt.

AXI. kerületi Dobogó területére tervezett ezerágyas új kórház több mint egymillió ember ellátását biztosítja majd. A 100 milliárd forintot meghaladó zöldmezős beruházás eredményeként a Dél-Budán élők mellett ellátja az agglomeráció egy részét, így a Törökbálinton, Érden, Budaörsön és Pátyon élőket is. Az új dél-budai kórház megépítése egyébként része a teljes budapesti egészségügyi rendszer átalakításának. Három nagy centrum lesz majd, ahol 0–24 órában a hét minden napján el tudják majd látni akár a legsúlyosabb eseteket is: Dél-Budán az új kórház, Észak-Pesten a Honvédkórház, Dél-Pesten pedig az Egyesített Szent István és a Szent László kórház. Az újonnan felépülő intézményhez tartozó ingatlant már állami tulajdonba vették, a tervezés elindult.

Annak idején a Szent Imre kórház is szóba jött, mint potenciális „szuperkórház”.

– A zöldmezős beruházással olyan kórház épülhet, amely a 21. század minden kihívásának meg-

felel majd. Mind az infrastruktúra, mind a betegellátás, valamint az oktatás tekintetében is a jövő kórházát építjük. Az új intézmény a jövő eszközparkjának fogadására is készen áll majd – kezdi a miniszterelnöki megbízott főigazgatói szobájában. – Egy csúcskórházzal szembeni elvárásoknak, valamint az imént felsorolt feladatoknak nehezen feleltethetett volna meg a Szent Imre Kórház.

Mi lesz a Szent Imrével? 7 éve vagy a főigazgatója, nyilván a szívedhez nőtt.

– Persze, nagyon is szívügyem a Szent Imre Kórház jövője. Azt javasoltam, aminek alapján jól jár majd a lakosság és a kórház is, mivel a Szent Imre Kórház aktív osztályaival átköltözik majd a „szuperkórházba”. A jelenlegi helyszínen pedig végre megépülhet régi tervem, az itt található gyógyvizire alapuló gyógyszálló is. Az ingatlan területén feltörő – jelenleg elzárt – gyógyvizet hasznosíthatjuk rehabilitációra, utókezelésekre, mozgásszervi-, belgyógyászati betegségek kezelésére is, így a betegek

lényegesen magasabb rehabilitációs, vagy műtét előtti és utáni ellátáshoz juthatnak majd hozzá a későbbiekben. Bízom benne, hogy a gyógyvíz hasznosítása a lakosság örömeire szolgál majd, és a kórház saját bevételét is növelheti.

Mit jelent az új feladat a számodra? Egy cseppnyi aggodalom sincs benned, hogy rendben lesz-e minden?

– Az egészségügyben eltöltött 27 évnyi szolgálati idő, és 17 év vezetői tapasztalat után meggyőződésem, hogy úgy alakulnak a dolgok, ahogyan kell. Teljes erőbedobással végzem az új feladatomat is, vagyis az Egészséges Budapest Program kiemelt beruházásának, a „szuperkórház” projekt néven ismert új dél-budai centrumkórház (DBC) megépítésének irányítását. Nem aggodalom, hanem tenni akarás, sikerorientáltság van bennem és pontosan tudom – hiszen megtapasztaltam nemegyszer –, hogy kórházat vezetni komplex feladat és komoly felelősség is egyben! A mostani, miniszterelnöki megbízotti kinevezésem sok plusz teendővel jár, de hiszem, hogy a befektetett munka meghozza a sikert. Nagyon szeretem a munkámat és örömmel tölt el, ha látom, hogy elégedettek a betegek! Azzal pedig mindenki tisztában van, hogy a zökkenőmentes kórházvezetés csak egy álom. Sokszor járhat konfliktusokkal, hogy egy intézmény jól működjön, de mindent a betegek érdekében kell tenni! Az elmúlt években „slágertéma” lett az egészségügy és szinte naponta hallhatunk bántó, kreált, igaznak vélt, vagy esetleg valós negatív híreket róla. Rendkívül sajnálom, hogy az ilyen hírek pillanatok alatt lerombolják azt az áldozatos munkát, amelyet az egészségügyi személyzet végez, és tönkreteszik velük a betegek orvosokba, gyógyításba vetett hitét! Szomorú, de szinte

már-már sikknek tűnik megosztani egy – ki tudja milyen okból kreált – negatív hírt az interneten. Aki tud a sorok között olvasni, az tisztában van azzal is, hogy egy kórházat, vagy annak a vezetőjét ért támadások háttérében mi húzódhat meg. Úgy érzelkelem, hogy az egészségügy áldozat csupán a politika palettáján. Amikor megjelent a médiában a hír, hogy miniszterelnöki megbízottként én irányítom a leendő „szuperkórház” ügyeit, számos SMS-t és telefont kaptam, széles körből, azoktól akik ismernek (még ha nem is mindnyájan barátok). Ők tudják, hogy „vasmarokkal” azon leszek, hogy az elmúlt 100 év legjelentősebb egészségügyi beruházását, a lakosság örömeire és elégedettségére sikerre vigyem. Minden örömmel arra összpontosítok, hogy mielőbb megépüljön a főváros legmodernebb, legjobban felszerelt és kimagasló színvonalú egészségügyi intézménye, amely európai mércével is megállja a helyét!

Kaptál-e kritikákat a kinevezésed miatt? Lehetett ironikus hozzászólásokat olvasni arról, hogy mi minden voltál már életedben, s hogy alapvetően a kapcsolati tőkédnek köszönheted az újabb kinevezésedet.

– A támadásokra általában nem reagálok, nekem ugyanis a kórházat, elsősorban a betegeket kell szolgálnom, védenem! Vagyok orvos-közgazdász, de voltam éveken át hajnalonként a szüleimmel együtt málna-, és ribizli bokrok alatt görnyedő kisiskolás, és éjszaka a Józsefvárosi pályaudvaron vagonot kirakó középiskolás diák is, és még sorolhatnám, de ezekre most is szeretettel és emelt fővel emlékezem vissza. A pályám során, a munkám elismeréseként kapott kinevezéseimre, eredményeimre pedig büszke vagyok és azt gondolom: ezzel mindenki így lenne, hiszen a munkának csak akkor van értelme, ha büszkék vagyunk elért eredményeinkre. Egyébként az ironikus megjegyzéseket tévők előtt is nyitva állt az út a tüskés málna bokroktól – a Józsefvárosi pályaudvaron át – idáig. A legfontosabb feladatomnak mindig is az ellátás zavartalanságát

tartottam, most sincs ez másképpen! Abban pedig bízom, hogy a kritizálgatók és a gyógyulni vágyó betegek is érzik ezt és tudják, mekkora jelentőségű lesz egy szuper-modern kórház működése Budán, a felnőtt és a gyermekellátásban.

Mit vársz a szuperkórháztól? Mi az amit már most, a tervezés fázisában tudni lehet?

– A betegbiztonság lesz a központban! A beruházás legfontosabb célja, hogy a sürgősségi ellátást közelebb vigyük a lakossághoz! Ez pedig több, mint 1,2 millió embert érint, ennyi embernek oldódik majd meg – ultramodern körülmények között – a sürgősségi ellátása. Célunk a magas színvonalú ellátás és gyógyítás! Biztos vagyok benne, hogy ha megépül az új kórház, a több mint egymillió ember örömmel veszi majd birtokba! Nekem ez lesz a legnagyobb ajándék, ahogyan most is egy elégedett beteg kedves levele, vagy egy újszülött világrajövele ad erőt a munkámhoz! Az új kórházról csak szuperlatívuszokban beszélhetek! Kiemelt sürgősségi centrum, tehát a legmagasabb szintű szolgáltatást nyújtja majd, képviselve a progresszivitás és a technológia csúcsát! Mivel zöldmezős beruházás lesz, nem kell kompromisszumot kötni az építészetben, így megépülhet Európa egyik legmodernebb kórháza, melynek központjában a betegbiztonság áll majd. High-tech építészet, csúcstechnológiájú informatikai rendszerek és eszközpark – a legmodernebb CT, MRI készülékek, PET-CT és robotsebészeti műtő – garantálja a megbízhatóságot. S itt már papírmentes adminisztráció lesz. A mentőállomás helyben lesz, így pár perc alatt kiérhet majd a mentőautó a helyszínre, a légi mentéshez pedig 2 heliportot is biztosítunk. Lesz helye a magas színvonalú egyetemi oktatásnak, képzésnek és a tudományos tevékenységnek is! Rendkívül fontosnak tartom egy ultramodern, több száz ágyas Baba-Mama Centrum (BMC) kialakítását az új kórházban, mivel Budán a gyermekellátás jelenlegi helyzete nem kielégítő, hiszen az összes közel 1300 gyermekágyból majdnem 1200 Pesten található! Ezért is nagyon fontos a centrum kialakítása, ahol a gyermekek – természetesen akár szüleik jelenléte mellett – a legmodernebb körülmények között gyógyulhatnak majd.

Ne feledkezzünk meg arról sem, hogy a szakmai kihívások mellett a magánéleted is átalakult, hiszen egy tündéri lányka büszke apukája vagy.

– Tavalyelőtt gyarapodott a családuknak, megszületett Laura lányunk. Nekünk akkor Laura volt az életünk legszebb karácsonyi ajándéka, és ezután sem lesz már másként. Így gondolják ezt a szüleink is, akik immár nagyszülők, és velünk együtt örülnek Launak. Én egész egyszerűen elolvadok, amikor rám mosolyog! Akinek van gyereke pontosan tudja, hogy mennyire meg tudja változtatni az ember életét, és azt is, hogy a gyermeknél, a családnál nincs nagyobb boldogság a földön!

B. Király Györgyi

Csornától Sopronig...

A Török Eszter-emlékelőadást a tavalyi jubileumi kongresszuson Vályi Péter belgyógyász, kardiológus tartotta, hiszen ő kapta a Magyar Hypertonia Társaság díját. Ő indította el Csornán a „CSEPP”-et, Győrben szakorvosokat nevelt, szenvedélyesen érdekli az egészségügy, de a páciens is! Nála- és ehhez makacsul ragaszkodik- az első orvos-betegtalálkozó két órán át tart!

Meglepődött, vagy számított a díjra?

– Számítottam rá, hogy előbb-utóbb sorra kerülök. 2004-ben már úgy döntött egyszer a Magyar Hypertonia Társaság vezetősége, hogy elismerik az addigi munkámat, meg is szavazták, de valahogy mégse én kaptam meg. Úgyhogy most igazán örültem a kitüntetésnek. 2004-ben még Csornán dolgoztam. Nem egyszerű egy kisvárosban pezsgő tudományos életet szervezni! Akkortájt tartottuk a 10. Csornai Hipertónia Napot, ami a szívügyem volt. A CSEPP-be – Csornai Egészségmegőrző és Prevenációs Program – a lakosságot is bevontuk saját egészségének megőrzésébe. Pedagógusokat, kereskedőket, diákokat kértem fel, hogy csináljanak munkacsoportokat. Rendszeresen egyeztetünk arról, hogy milyen módszerekkel győzhetjük meg a fiatalokat és az idősebbeket. Megbeszéltük, hogy a következő hónapban a testmozgás lesz a főszereplő, a kereskedők 10–20%-al olcsóbban adták a sportszereket. A következő hónapban az egészséges étkezés volt a téma, akkor meg a CSEPP címkével ellátott élelmiszerekhez lehetett olcsóbban hoz-

záférni. Ezzel párhuzamosan oktattuk a gyerekeket az egészséges életmódra, már akkor bevezették az óvodákba, iskolákba a teljes kiőrlésű péktermékek fogyasztását, és mindennap kaptak a gyerekek gyümölcsöt.

Sok mindennel foglalkozott, egyik munkahely követte a másikat az életében.

– „Nehéz ember” vagyok, nem fogadok el hálapénzt, ragaszkodom a szakmai naprakészséghez, a betegközpontúsághoz, a beosztott munkatársak érdekeinek védelméhez. Ezt az intézetvezetők rosszul viselik, inkább az irántuk tanúsított lojalitást várják el. Háromszor mentettek fel az osztályvezetői főorvosi beosztásból, volt, hogy inkább a perspektívát jelentő szakmai kihívást választottam.

2 évet az Egészségügyi Minisztérium Népegészségügyi Főosztályán töltöttem, ahol kidolgoztunk egy szűrővizsgálati rendeletet. Praxisnővérekben gondolkodtunk, akik felméri a páciens állapotát, és azokat irányítják a háziorvoshoz, akiknél valamilyen fokozott kockázatot találnak, vagy örökölt hajlam

vetődik fel. Ekkoriban elég sok pénz volt elkülönítve az informatikai rendszer fejlesztésére is, tehát jó úton jártunk.

Aztán jött a Szív és Érrendszeri Nemzeti Program, a Nemzeti Onkológiai Program, a „Közös kincsünk a gyermek” Nemzeti Program. Remek célok voltak, sajnos egyáltalán nem, vagy nem úgy valósultak meg, ahogyan elterveztük.

Ha megvalósultak volna tudnánk, hogy milyen és mekkora a lakosság veszélyeztetettsége, hol kell beavatkozni, hol kell a kórházakat fejleszteni, hová kell több orvos, és nővér.

Volt szerencsém az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézetben szakmai igazgatóként Juhász Ferenc főigazgató irányítása alatt kidolgozni egy remek rendszert az orvosok képzésére, hogy ne csak azt mérjék fel, hogy az illető milyen beteg, hanem, hogy az egészségkárosodása milyen hatással van a mindennapi tevékenységére, a társadalomban betöltött helyére, mennyiben szorul támogatásra.

Mindig szívügyemnek tekintetem az egészségügyet, még inkább az emberek EGÉSZ-ségének ügyét. Ma Magyarországon még nem nagyon foglalkoznak a „4 P” elvével. Meggyőződésem, hogy nem elég a diagnózist, megállapítani! Azt is elemezni kell: mi az oka, játszik-e szerepet benne a fizikai, a társadalmi, a gazdasági környezet?

Mi az a 4 P?

– A preventív, a prediktív (az elérendő célt, a szándékot bemutató), a personalizált (a személyes sajátosságokat figyelembe vevő), a partneri (az aktív részvételt megkívánó) szemléletnek egyaránt teret kellene nyernie. Ezt egyetlen orvos sem képes alkalmazni, ehhez csapatmunka kell!

Dolgozott Budapesten, Mosdóson, Győrben, Csornán, Szentgotthárdon, most az ország melyik régiójában él?

– Győrben lakom, de Sopronban egy magánrendelőben dolgozom. Nem hordok fehér köpenyt, mert az elválaszt, elkülönít a páciensztől! Az első betegvizsgálat nálam két óra! Meg kell nyugtatni a beteget, hiszen tele van feszültséggel, ezért elmeséltetem vele a történetét, így kiderül: miben tudok segíteni. Higgye el, megnyílnak az emberek! Fontos, hogy partneri viszony alakulhasson ki közöttünk! Csak ezután következik a részletes betegvizsgálat. A páciensek java része elcsodálkozik, hogy így is lehet! Általában betegségeket akarunk gyógyítani, és közben nem látjuk az embert!

Érdekes az email címe eleje – tabage@ – mit takarnak a betűk?

– Tamás, Balázs, Gergely fiaim kezdőbetűiből alkottam. Tamás jógaoktató. A menyem is jógaoktató. Egy különleges „hot” jógát tanítanak, 38–40 fokban tartják a foglalkozásokat, először mindenki csodálkozik, pedig egyszerű a magyarázat: az izmok kilazulnak, így könnyebben tudják végezni a gyakorlatokat. Balázs közgazdász, vállalkozó, pályázatokkal foglalkozik, Gergely természetvédelmi mérnök lesz.

Nem fáj a szíve, hogy egyik gyermeke sem követte a pályán?

– Nem, egyáltalán nem. Azt csinálják, amit szeretnek. A feleségem viszont szakmabeli, 4 diplo-

más, intézetvezető ápolónő volt, aki ma már nyugdíjas, de most is tanul. Nagyon büszke vagyok rá.

Mire a legbüszkébb a szakmájában?

– Győrben, ahol a belgyógyászati és később a kardiológiai osztály vezetője voltam, úgy kezdtünk, hogy nem volt egyetlen szakorvos sem. Arra vagyok a legbüszkébb, hogy mellettem nevelkedett fel 10 belgyógyász, 9 kardiológus, 1 gasztroenterológus és 1 reumatológus!

És mire a legbüszkébb a magánéletében?

– A gyönyörű 2 éves Anna Ilona nevű lányunokámra. Ha csak tehetem, vele töltöm minden szabadidőmet! Évente igyekszünk eljutni egy társas útra, ahová – ha csak lehet – a család összes tagja jön velünk, idén Ausztria volt az úti cél. A természet járni, hegyet mászni jobban szeretek, mint a tengerparton feküdni.

Csapó Ágnes

Hogy van doktornő?

Koncz Erika a gyermekkorát végigkísérő betegsége folytán igen hamar ráébredt, hogy a gyógyítás a küldetése. Az immár tizenhat éve biatorbágyi háziorként dolgozó anya és feleség megtapasztalta a „másik oldalt” is, így különös empátiával fordul a betegek felé.

– Családunkban én vagyok az első generációs értelmiségi, egyik szülőm sem volt orvos. Veszélyezett végtag-rendellenességgel jöttem a világra, tizenhét éves koromig összesen tizenhét műtéten estem át. Előfordult, hogy egy éven belül kétszer is megoperáltak, de akadt néhány csendesebb, „műtétmentes” évem is. Rengeteg időt töltöttem kórházban, gyakorlatilag ott nőttem fel. Innen kétféle út nyílhat. Vagy annyira eleget lesz az embernek az egészségügyből, hogy soha többé nem akar a közelébe kerülni, vagy éppen fordítva: örökre elkötelezi magát az orvoslás iránt. Nálam ez utóbbi felé billent a mérleg nyelve. Éveken át láttam, hogyan próbálnak segíteni rajtam az orvosok, és rájöttem, hogy ezt akarom én is: gyógyítani.

Miért éppen a háziorkoslás mellett döntött?

– Manuális szakma nem jöhetett szóba a gyermekkori betegségem miatt, hiszen sem az állóképességem, sem a kezűgyességem nem volt erre megfelelő. Eredetileg a gyermekorvosi pálya vonzott, a szakdolgozatomat a perinatális intenzív centrumban töltött gyakorlatom idején írtam. Hatodévbem Tímár Éva hetedik kerületi háziorkos mellé kerültem gyakornoknak. Nagyon megfogott a munkájával járó önállóság, a döntés felelőssége, és az fajta a körültekintés, ami minden egyes diagnózis felállításához szükséges. Akkortól kezdve már a háziorkosi pálya felé orientálódtam. 1994-ben diplomáztam, a háziorkosi szakképzésem idején született meg az első lányom. Több rendelőben helyettesítettem, majd a Belügyminisztériumban dolgoztam alapellátó orvorként, onnan mentem gyesre a kisfiammal. Ekkortájt döntöttem el, hogy saját praxist szeretnék, és éppen amikor eljött az ideje, hogy visszamenjek dolgozni, bukkantam rá ennek a biatorbágyi praxisnak a kiírására. Nagy örömmre engem választottak a pályázók közül, 2001-ben vettem át a körzetet, vegyes praxissal kezdtem. A kisebbik lányom már ideszületett 2004-ben, ő a „falu gyereke”, jól ismerik az itteniek, hiszen nem egyszer vittem magammal, ha beteghez hívtak.

A vegyes praxis révén foglalkozhatott egy kicsit a kedvenc gyermekgyógyászattal is...

– Igen. Mivel gyerekkoruktól fogva ismerem több páciensemét, rálátok a családi környezetükre, tudom, hogy s mint alakult az életük, könnyebben megértem a pszichés hátterüket. Ebben az asszisztensem is nagy segítségemre van, mivel idevaló-siként jól ismeri a családokat. Meglehetősen nagy – 2300 fős – körzetet viszünk, sok az idős beteg, a

magas vérnyomás és a cukorbetegség mellett igen gyakran fordulnak hozzánk mozgásszervi panaszokkal. Mostanában szerencsére viszonylag kevés mifelelnek az onkológiai megbetegedés, ám néhanapján még így is látnom kell egy-egy szeretett betegemet elmenni, ami igen megvisel. Ez számomra különösen érzékeny pont, mivel jómagam is átstem egy rosszindulatú daganatos betegségen. Non-Hodgkin limfómám volt, mindenki tudott róla, a pácienseim is. Nagyon jólesett az a fajta óvó figyelem, amit a betegeim az irányomban tanúsítottak, és aminek a jeleit a mai napig megtapasztalom. A családom támogatása mellett a betegeim szeretete segített át mindazon a megpróbáltatáson, amit meg kellett élnem: a kemoterápiás kezeléseken, a csontvelő-transzplantáción, a steril szobában töltött száz napon. Most is sokan jönnek hozzám csak azért, hogy beszéljünk, hiszen tudják, hogy jól ismerem a másik oldalt. Ha összefutok valamelyik páciensemmel az utcán, biztosan megkérdezi: „Hogy van, doktornő?”

Előfordult egy pillanatra is, hogy megingott a gyógyulásba vetett hite?

– Egy percre sem volt kérdés, hogy végig kell csinálnom. A legnagyobb dicséretet a gyerekeimtől kaptam, akik azt mondták, hogy mindvégig úgy zajlott az életünk, mintha nem is lettem volna beteg. Utólag végiggondolva, jó kis tapasztalás volt ez a

betegség. Rájöttem, hogy a napi kötelezettségek mellett igenis szükséges olyan dolgokkal foglalkozni, amelyek kikapcsolnak, örömet jelentenek.

Mi jelenti önnek az igazi kikapcsolódást?

– A fiam és a kisebbik lányom művésznőjével megáldott gyerekek, mindketten tagjai voltak a budai diákszínpadnak. Amikor felnőtt csoport indult, én is csatlakoztam hozzájuk, így nem egyszer előfordult, hogy együtt léptem színpadra a gyerekekkel. A kislányom táncolni is jár a lakhelyünkön, Sós-kúton működő Vecernyica néptáncgyűttesbe, magyar és erdélyi táncok is szerepelnek a programjában. Mondanom sem kell, hogy ehhez is kedvet kaptam, így jó ideje én is együtt ropom a lányommal. Szerencsések vagyunk, mert egy Örökös Aranygyöngyös oktatótól, Lőrincz Hortenziától sajátíthatjuk el a lépéseket, aki a falunkban él. Mindkettőnknek különleges élményt jelentenek a közös fellépéseink.

Súlyos betegségéből kilábalva hogyan tudott lépést tartani a többiekkel a népi tánc során?

– Akkor léptem be a csoportba, amikor már sikerült összeszednem magam fizikailag. Azt gondoltam, elég jó passzban vagyok ahhoz, hogy megpróbálkozzam a népi táncsal. Magam sem hittem volna, hogy mennyire kemény fizikai munkát kell beletenni. Jócskán meglepett, hogy mekkora állóképességre van szükség, de úgy tűnik, bírom a tempót.

Igaz tehát a mondás, miszerint arra van időnk, amire akarjuk. De hogyan képes ennyi mindent csinálni a munkája mellett?

– Időközben lettem a foglalkozás-egészségügy szakvizsgát is, így a fix négyórás rendelési idő mellett az üzemorvosi teendőket is végzem. A háziorvoslás egyik legnagyobb előnye, hogy magam szervezhetem az életemet, de valahol tényleg meg kell húzni a határt. Ezért tavaly abba-

hagytam a színjátszást. Ami megmaradt belőle, az a színházba járás öröme. Tegnap például együtt néztük meg a gyerekekkel a Nemzeti Táncszínházban a Körhintát, amelyben két régebbi táncoktatónk is fellépett. Legyen az tánc, zene, vagy dráma, mindenévő vagyok: havonta három-négy előadást biztosan megnézek, hol a gyerekeimmel, hol baráti társasággal. A nagylányom már huszonhárom éves, most diplomázik a Corvinus Egyetemen és önállóan éli a saját életét. Gyakran hazajár, de fix találkozási pontunk a színház is. A fiam – aki időközben középiskolás lett – szintén partner ebben, utoljára egy Electro Swing koncertet élveztünk együtt. A kislányom – aki már tizenhárom éves és kész nő – hatosztályos gimnáziumba jár és jelenleg a Multitalent Musical Iskolába jár, és dobol is a néptáncon kívül.

A gyerekei megörökölték a határozottságát?

– A fiam más típus, a lányaim viszont nagyon hasonlítanak rám. Talpraesettek, határozottak, a kitűzött cél lebeg előttük és mindent megtesznek annak érdekében, hogy véghezvigyék, amit elterveztek.

Felmerült valamelyikükben, hogy követi az édesanyját az orvosi pályán?

– Egyikben sem. A két kisebb inkább a művészetek iránt fogékony, a nagylányom pedig közgazdász lett, egy rendezvényszervező és marketing ügynökségnél dolgozik. Attól kerek az életünk, hogy a férjemmel közösen meg tudjuk teremteni a gyerekeinkkel és a barátainkkal való tartalmas együttlét lehetőségét. Együtt járunk színházba, koncertre, és ha kedvünk tartja, egy-egy előadás után beülünk valahova és jót beszélgetünk. Jövőre leszek ötvenéves, és azt gondolom, hogy ha így tudom tovább élni az életemet, akkor nagyon elégedett lehetek. Minden tekintetben jobban érzem magam, kiegyensúlyozottabb vagyok, mint negyvenéves koromban, a betegségem előtt.

Mindezek után nyilvánvaló, hogy mit válaszol a betegeinek, ha megkérdezik, hogy van...

– Köszönöm, a helyemen vagyok, és jól érzem magam!

Boromíza Piroška

Hat ország – Ausztria, Belgium, Hollandia, Magyarország, Portugália és Svájc – hipertónológusai vettek részt egy kellemes hangulatú, de magas színvonalú tudományos konferencián Lisszabonban tavaly novemberben. A Hypertension 6 Countries Conference (Hy6CC) ötletadója és szervezője a Portugál Hypertonia Társaság elnöke Manuel de Carvalho Rodrigues professzor.

Az idősebb kollégák üléselnökként és vitavezetőként, a fiatalabbak pedig saját tudományos eredményeiket bemutató előadással járultak hozzá a konferencia sikeréhez. A szimpóziumon előadásokat hallottunk többek között a diasztolés szívelégtelenség biomarkereiről Z. Zhangtól Belgiumból, az artériák öregedéséről Kathrin Danningertől Ausztriából, a hyperaldosteronismus diagnosztikai problémáiról M. Berneytól Svájcban, és a levegőszennyezés szívérrendszeri hatásairól W. Yangtól Belgiumból.

Hazánkat Nemcsik János, a Magyar Hypertonia Társaság főtitkára (Integrált centrális vérnyomás és artériás stiffness kockázati szerepéről vesebeteg-

Kis országok konferenciája

ben) és Légrádi Péter az MHT Oktatási Bizottságának elnöke (Agytörzsi mikrovaszkuláris kompresszió rezisztens hipertóniában) képviselte. Vitavezetőként Járai Zoltán az MHT elnöke és Farsang Csaba az MHT örökös tiszteletbeli elnöke vett részt a nagy sikerű konferencián, melyet egy közös megbeszélés – vita zárt. Ennek résztvevői Manuel de Carvalho Rodrigues, Luís Martins, Fernando Pinto, Vitor Paixão Dias (Portugália), Tine DeBacker, és Alexandre Persu (Belgium), Michel Burnier és Gregoire Wuerzner (Svájc), Tomas Weber (Ausztria), Wilko Spiering, Bert-Jan van den Born, Liffert Vogt (Hollandia) valamint itthonról Farsang Csaba és Járai Zoltán voltak.

A szünetekben alkalmunk volt vitázni a kiállított poszttereket prezentáló kollégákkal. Végezetül a konferencia résztvevői egyhangú közös nyilatkozatot fogadtak el, mely tartalmazza, hogy e hat ország nem alakít új tudományos társaságot, együttműködik az Európai Hypertonia Társasággal, új ország esetleges csatlakozásáról az aktuális konferencián döntünk.

A következő Hy6CC konferenciát 2018. november 17-én, Sopronban, Ausztria és Magyarország közösen szervezi, ezt követően Hollandiában, Svájcban, majd Belgiumban lesznek a szimpóziumok.

Ahogy az ilyenkor lenni szokott, alkalmunk volt Lisszabon néhány nevezetességét is megnézni.

A portugál főváros egyik közkedvelt látványossága a Felfedezések emlékműve, a Padrão dos Descobrimentos, amely a XV–XVI. századi földrajzi felfedezések korának állít emléket. A monumentális emlékmű ötlete Ângelo Cottinelli Telmo portugál építészről származik, akinek elképzelései alapján 1940-ben építették meg az első emlékművet. Ezt a Portugál Világkiállítás részeként eleve ideiglenesnek szánták, majd 1943-ban le is bontották. 1958-ban építették újra az állandó, robusztus különlegességet. Elképesztő, 52 méteres magasságával magasodik a Tajo folyó fölé, formáját a jellegzetes portugál karavella hajóktól kölcsönzi. Összesen 33 szobor ta-

lálható itt, amelyek a felfedezések korában élt uralkodóknak, utazóknak, térképészeknek, művészeknek, tudósoknak és misszionáriusoknak állítanak emléket.

Izgalmas érdekesség a Bikaviadalok arénája is. A bikaviadalok szezonja húsvét vasárnapján kezdődik errefelé és szeptember végéig tart. A portugál bikaviadalok annyiban különböznek a spanyol bikaviadaloktól, hogy itt a bikát soha nem ölik meg, legalábbis az arénában nem. További különbség, hogy egy védtelen lovon ülő ember lovas balettot mutat be a bikával, miközben dárdákat döf az állat vállába.

Másfajta élményeket kínál az Unesco Világörökség részeként számontartott Szent Jeromos-kolostor, Lisszabon legnagyobb egyházi műemléke. A

mánuel stílus- nevét I. (Nagy) Mánuel portugál királyról (1469–1521) kapta- egyik kiemelkedő alkotása, az út mellett váratlanul felbukkanó épület gazdag díszítése rögtön ámulatba ejti a turistát. A késő gótika és a kora reneszánsz sajátos stílusban keveredik Portugáliában. Fő jellemzői a gazdagon díszített kőfaragások, melyre nagyszerű példa a kolostor. Az Ibériai-félszigeten hosszú évtizedekig tartózkodó mórok által népszerűvé tett motívumokat is találunk az épületen, ilyenek pl. az indás-levelek, ugyanakkor a földrajzi felfedezésekre utaló elemek sem ritkák. Az 1755-ös nagy lisszaboni földrengést csodával határos módon a templom és a hozzá tartozó kétszintes kolostor is épségben átvészelte. A királyi sírokon kívül Portugália két legismertebb történelmi nagyságának a nyughelye is a kolostorban található. Itt lelt örök nyugalomra a világhírű felfedező Vasco de Gama és a portugál irodalom kiemelkedő alakja Luís de Camões.

Farsang Csaba

Soha nem lehetsz fáradt, nem lehet fontosabb más, mint a hivatásod!

Ávéd János mindszenti háziorvost 2017-ben a dobogó első helyére szavazták betegei – több mint 25000 vokssal – „Az év praxisa a Kárpát-medencében” pályázaton. Nem csoda, hiszen ritkán találkozni ilyen elkötelezett és szinte polihisztor orvossal, aki ezer szállal kötődik a hagyományokhoz, Erdélyből származó családjához és a lakhelyéhez.

– Édesapám körzeti orvos volt, Gyergyóalfaluban született – kezdi. – A háború Magyarországra sodorta és a hírek miatt, hogy a magyar fiúkat a Duna del-tájába viszik rögtön, ha átlépi a határt, itt is maradt. Szentesen a kórházban dolgozott, itt ismerte meg édesanyámat, 1947-ben kerültek Mindszentre. Megbecsült és szeretett emberek itt mind a mai napig! Így aztán pontosan tudtam, milyen egy körzeti orvos és családja élete. Minden szépsége és nehézsége ellenére úgy éreztem, én is ezt szeretném csinálni, én is szeretnék úgy élni és gyógyítani, azt az életformát élni, mint ő, illetve ők Édesanyámmal és mi, hiszen az egész család élete erről a hivatásról szól. A gyógyítás mellett sok kihívásnak kell még eleget tenni. Sohasem éreztem, hogy preszionáltak volna, hogy csak orvos lehetek, de a pályaválasztásnál nem is jött igazán más szóba, a gimnáziumba is már biológia-kémia szakra mentem.

Soha nem vágyódott el ebből az alig 7000 lakosú csongrádi városkából?

– Nem, ezer szállal kötődöm ide 1983. áprilisa óta. Először általános orvostanból szakvizsgáztam, majd ez háziorvostani szakvizsgára változott 1997-ben, később foglalkozás-egészségügyi szakvizsgát is tettem. Huszonhat éve vagyok záró államvizsga bizottsági tag, eddig minden évben számítottak rám, ami nagy megtiszteltetés! Oktatok a Szegedi Tudomány Egyetem Általános Orvosi Karán, az Egyetemi Tanácstól megkaptam „Az egyetem oktatója” címet.

A graduális és a posztgraduális képzésben is részt veszek. Körzetem akkreditált oktató körzet évtizedek óta, jelenleg is két rezidenssel büszkélkedhetek! Kovács László Gábor már túl van a licence vizsgán, Méhes Zoltán is hamarosan vizsgázik. Ő még egyetemista korában (egy előadásomat hallgatván) kezdett kijárni hozzám látni, megtapasztalni milyen a háziorvosi élet, itt is ragadt. Nagyon büszke vagyok rájuk! Végtelen boldogság, hogy mind a ketten Magyarországon képzelik el a jövőjüket!

Számtalan továbbképzésen adtam elő már, főleg sürgősségi orvoslást alapellátási ügyelettel kapcsolatban. A Szegedi Akadémiai Bizottságnak beadott pályázatom második díjat nyert hasonló témából. A Mester Lajos címzetes egyetemi docens úr által irányított oktatói gárdában is helyet kaptam, sőt! 2014-ben átvehettem címzetes főorvosi kinevezésemet! A hathatós szervezési munkának és Papp Zoltán főorvos úrnak köszönhetően néhány esztendeje a Szegedi Akadémiai Bizottság Orvostörténeti Munkabizottsága itt, Mindszenten tartotta tudományos konferenciáját, ahol számos előadás között én is helyet kaptam az előadók között, és a résztvevők szerint igen egyedi és szép kiállítást rendeztem az orvostörténeti gyűjteményemből, mintegy ötven négyzetméteren.

Ebből azóta állandó kiállítás lett. Mindszenten. Mire jut még ideje?

– Orvostörténeti gyűjteményem sokszor hangot kapott a médiában. Valóban berendeztem egy látogatható állandó kiállítást is, de az anyagból több vándorkiállításon is ízelítőt adtam. A Semmelweis Orvostörténeti Múzeum is elismeréssel szólt arról a CD-ről, amit küldtem nekik róla. A gyűjteményről és Mindszent egészségügyéről, jelent meg írásom a „Honismeret” című folyóiratban, és a Csongrád megyei Honismereti Egyesület évkönyvében, melynek tagja is vagyok. Alapító tagja vagyok a mindszenti „Perspektíva Alkotókör”-nek, mivel ha időm engedi ötvösködök, apróbb ékszer-szerűségeket készítek. Szintén az alapítókhoz tartozom a „Mindszenti Veterán Jármű Egyesület”-ben. Szeretem a néprajzot, még középiskolás koromban kezdtem járni gyűjteni Erdélyben. 1973 nyara először Széken talált, majd következett Gyimes és Kalotaszeg. Igen szép varrottas és viseleti anyagom van az első két vidékről, komplett női férfi párt is fel tudok öltöztetni innen.

Érdekel az építészet, az általam összegyűjtött anyagnak köszönhetően (eddig három diplomamunka készült belőle!) szépen lehetne restaurálni és felújítani a mindszenti szecessziós Bankpalotát, azonban a pályázatok eddig nem jártak sikerrel. A „Mindszenti Városvédő és Szépítő Egyesület” inspirálására nyomdában van egy általam szerkesztett könyv harmadik kiadása, mely „Mindszenthhez kötődő orvosok, állatorvosok, gyógyszerészek életrajzai” címet viseli. Nagyon büszke vagyok erre a munkára is, nagyon nehezen, de sikerült másfél év alatt összeállítanom, aktualizálnom az anyagot és megkeresni ismét mind a 140 kollégát, illetve családjukat.

Hobbijaim közé még a vadászatot, az íjászatot és mindenféle régiségek (elsősorban mindszenti leletek érdekelnek), valamint a magyar bélyegek gyűjtését sorolnám. Édesapámnak köszönhetően, aki szintén nagy vadász volt, 57 éve járok vadászatra, de csak most, múlt év őszén ejtettem első szarvasbikámat a Mátrában. Csodálatos élmény volt!

Úgy tűnik erős a családi kötődés önben.

– Erre is a szüleim neveltek. Mária nővérem Budapesten él, a műszaki egyetemet végezte, mérnök-tanár. Kata nővérem szintén Budapesten fül-orr-gégész főorvos. Az egyetem első évében ismertem meg Várkonyi Tímea gyógyszerészhallgatót, és hatévi szakadatlan udvarlás után a diplomaosztó napján feleségül is vettem. 36 éve élünk itt Mindszenten. Ő itt a Kamilla patikában szolgálja sok szeretettel a mindszentieket, és biztosítja a családi háttérrel. Két fiunk született, János 1983-ban, aki

a Budapesti Egyetemen informatikus diplomát szerzett, mivel a zene, a jazz a mindene, az (utolsó évben két egyetemre járt) megszerezte a Zeneművészeti Egyetemen is a diplomáját, szaxofon művész-tanár. Számítalan formációban játszik, járja a világot. Felesége klarinét tanárnő, boldog házasságban élnek Budapesten. László fiunk 4 évvel fiatalabb, az Orvostudományi Egyetem elvégzése után most belgyógyász szakorvos jelölt Szegeden. Felesége könyvvizsgáló, 10 hónapja született Flóra unokánk.

Miért szeretik önt ennyire a betegek? Rengeteg ajánlást kapott, a polgármesteri hivatal szórólapot nyomtatott, amit mindenkinek bedobtak a szavazás menetéről, a páciensei a Facebookon buzdítottak Önért.

– Már azt sem akartam elhinni, hogy bekerültem az első 10 praxis közé, azt gondoltam, valami félreértésről van szó. Felkerestem a honlapot, és bizony

„Ávéd János 9 ajánlója között ott volt a gyógyszerész, a polgármester és a helyi Nyugdíjas Klub is. Szeri Józsefné elmesélte, hogy amikor náluk nagy baj volt, a doktor úr éppen lakodalomba készült a családjával, ám őket útnak indította, ő maga meg a beteghez sietett, és később, még a lakodalomból is telefonált a kórházba, hogy érdeklődjön. ... Ellenszolgáltatásként a doktor úr soha semmit nem fogadott el, jósága nem engedte... Magony Mihálynét saját kutyája támadta meg, és a doktor úr még a kiszabadításában is segítségére volt, amikor a házhoz érkezett. Riasztotta a rendőroket, az állatorvost, elvitte őt az SZTK-ba, az összeszaggatott ruhájából még a kiharapott bőrdarabot is megkereste, és szakszerűen előkészítette jég között, hátha vissza lehet varrni. Aztán folyamatosan telefonált a klinikára, hogy érdeklődjön az állapotáról.”

Forrás: www.evpraxisa.hu

elérzékenyültem. Lejátszódott bennem az a 35 év, amit orvosként Mindszenten töltöttem. Az emberek a hír hallatára az utcán, a boltokban, a piacon, a közösségi portálon, saját történeteiket mesélték egymásnak, a szeretet hangján. Felkerestem az ajánlattevőket, és megköszöntem a gyönyörű írásokat. Futótűzként terjedt a hír, hogy a sorrendet a szavazatok száma dönti el. Fiatalok, idősek, nagyszülők – unokai segítséggel – szavaztak határon innen és túl. A család, a gimnáziumi és egyetemi barátok, azok barátai és ismerősei sok-sok szavazatot jelentettek. A helyi média és az önkormányzat is segítségünkre volt a hírverésben. Csodálatos érzés volt látni ezt a nem mindennapi összefogást, és magam mellett érezni ennyi embert. Édesapám mondta mindig, hogy: „a beteg a család legfértettebb kincse, aggodnak érte, rettegnek, hogy ne legyen nagyobb baj legyen, és reménykednek, hogy te meggyógyítod. Rád bízzák, felelj meg mindig az elvárásoknak, soha nem lehetsz fáradt, nem lehet semmi fontosabb, csak a hivatásod! Sokszor fogsz tudni olyan bensőséges dolgokról, amit még a családtagok sem tudnak, ezt a bizalmat nagyon meg kell becsülni! Nem a beteg van az orvosért, hanem az orvos a betegért.” Édesanyámtól is kaptam útravalót: „Sokszor kevés időd juthat egy-egy betegre, de nagyon figyelj arra, ha csak öt perced jut épp rá, az az öt perc CSAK AZ ÖVÉ legyen, semmi más ne zavarjon, ne foglalkozz mással, csak arra az egy esetre koncentrálj!” A mai napig érzem: ezek időtálló örök igazságok. Édesapámat nagyon szerették és szeretik, emlegetik a mai napig. Édesanyám tanítóként nagyon következetes és igazságos volt, bármilyen gonddal tanácsal fordulhattak hozzá a mindszentiek. Róla is hallok manapság is szeretetteljes szavakat. A betegek tudják, hogy mindig lehet hozzám fordulni, soha, de soha nincs kikapcsolva a telefonom, a nap 365 napjának 24 órájában készen állok, ha szükség van rám.

Vámos Éva

A hatha jóga, a hangmasszázs és a lecsófesztivál...

Egy katonarvos is lehet törékeny, csinos nő, még akkor is, ha másképpen képzeljük el. Biró Beáta nefrológus katonarvosként kezdte a pályáját, igaz, azóta eltelt néhány év, és betegségei miatt átértékelte életét. Ma már igyekszik legalább annyi időt szakítani a családjára és a hobbijaira, mint a munkájára.

Vannak, akik az első perctől tudják, hogy gyógyítani szeretnének, másokat egy esemény vagy egy személyes példa vezet a pályára. Ön melyik csoportba tartozik?

– Én mindig orvos akartam lenni. Az ELTE Radnóti Miklós Gyakorló Gimnáziumot is azért választottam, mert úgy gondoltam, onnan biztosan felvesznek. A fizika miatt ez mégsem így történt, csak egy évvel később kerültem be a SOTÉ-ra, két ponttal csúsztam le. Az az év, amit közben segédápolóként

intenzív osztályon töltöttem, csak megerősítette a szándékomat, bár addig sem volt teljesen idegen az egészségügy, hiszen édesanyám fizioterápiás szakasszisztens volt a Kútvölgyiben. Az egyetemem az utolsó évben honvéd-ösztöndíjas lettem, mert belgyógyász szerettem volna lenni Budapesten. Akkoriban erre nemigen volt lehetőség: a Honvédségnél azonban azt mondták, ha summa cum laude végzek, oda kerülhetek, ahová szeretnék. Nem biztos, hogy Nagytarcsát választottam volna, ahová végül is helyeztek a summa cum laude diplomám ellenére, de végül egészségügyi szolgálatfőnökként elvégeztem a háziiorvosi, üzemorvosi teendőket, foglalkoztam a sorkatonák ellátásával is, a higiénias feladatokkal, a lövészet, a hadgyakorlatok biztosításával, a szűrésekkel és akkor még sorozásokra is jártunk. Nagyszerű szakmai előljáróm volt Zerkowitz Kristóf személyében, aki végig támogatott.

Nehéz volt nőként ellátni ezeket a feladatokat a hadseregben?

– Nem, sőt egyszerűbb volt, mint a civil életben. Főhadnagyként végeztem, a beosztásomat parancsnoki szinten kaptam. A hadseregben nagyon szigorúan szabályozott minden: a felettek, az alárendeltek, a hierarchia, a feladatok és a kommunikáció is. Jól éreztem magam, de mivel még mindig belgyógyász akartam lenni, átvezénylést kértem a Róbert Károly körúti Honvéd Kórházba, ahol a szülés után az I. belgyógyászati osztályon tanulhattam Liptay László főorvostól. Ez egy onkológia-, haematológia-, kardiológia- és infektológia-profilú belgyógyászat volt, közben a Honvédelmi Minisztérium egészségügyi ellátásába is bekapcsolódtam részidőben. 2007-ben a MÁV-, BM-, Honvéd Kórház és

Szabolcs utcai Kórház összevonásakor leszereltem.

Nem jutott eszébe, hogy külföldre megy?

– De igen, felsőfokon beszéltem angolul, szerettem volna még nyelvet tanulni. 2006-ban Amszterdamban voltam egy konferencián, és láttam, hogy a magyar orvosok tudása, felkészültsége világszínvonalú, nem volt félnivalóm. Meg is volt már a helyem Angliában, de kaptam egy olyan ajánlatot, aminek nem tudtam ellenállni. Egy konzultáció kapcsán – akkor már a Fejér Megyei Szent György Kórházban dolgoztam – ismertem meg Zakar Gábor főorvost. A szepitikus osztályon egyedül voltam belgyógyász, vonzó volt a kihívás, sokat tanultam egy rendkívül képzett, elhivatott nővérgárdá-

val, meggyőződésem, hogy ma is a szakma legjavát nyújtó csapat dolgozik ott Montskó Valéria vezetésével. Zakar főorvos úr a dialízis centrumba hívott, akkor a B.Braun a tanulás, fejlődés és az anyagiak szempontjából is jobb alternatívát nyújtott számomra.

Nem bánta meg?

– Nem, egy újabb szakterületben szerezhettem jártasságot, a nefrológiában. Kb. 7 évig végeztem hasi dialízist Fehérváron, 2014 óta a budapesti centrumban dolgozom. Most is a hasi dializált betegeket gondozom, illetve a Szent Imre Kórház nefrológiai szakrendelésén veszek részt.

A fehérvári élet viszont annyira bejött, hogy most is ott laknak.

– Igen, a férjemet is oda köti a munkája – kisvállalkozó-, és a lányom is oda jár a Comenius Angol-Magyar Két Tanítási Nyelvű Gimnáziumba. Kiváló a vonatkozlekedés, így meg tudom valósítani azt az egyensúlyt a munkahely és a család között, amire vágytam. Néhány éve volt egy nagyobb műtétem, azt megelőzően egy tüdőembóliám. Azóta másképpen látom az életet, az életem.

Hogyan nyilvánul meg ez a mindennapokban?

– Imádok minden pillanatot, amit a családommal tölthetek. Szerencsém van a lányommal, egyáltalán nem problémás ka-

masz. Zseniális matematikus lenne, ha olyan irányú iskolába járna, nem a nyelv az erőssége. Klasszikus gitározni 8-9 évesen kezdett, most elektromos gitáron játszik, de a basszusgitár szerelmese, már azon is gyakorol az iskola zenei műhelyében. Versenyszerűen lovagol western stílusban, igaz még helyi-, illetve megyei szinten, de jövőre indul az országos bajnokságon. Ő tölti ki a munkán kívüli életemet, bár a férjem korábbi házasságából való gyerekeket is örömmel fogadjuk, amikor csak jönnek. Nagy állatbarátok vagyunk, két macska és két kutya tartozik még a családhoz, na meg egy nyúl és egy „fél” ló. Kutyank, Jack, a csévharaszti Luca Kutya-menedék Állatvédő Alapítvány korábbi lakója. Jack rendszeres kutyaiskola tanuló Székesfehérváron, a K9-es Kutyaiskola kiképzőjének első „saját gyereke”, őt képezte először.

Előkelő helyet foglal el az életében a jóga.

– Még hozzá a klasszikus hatha jóga. Szűcs Dorina óráit látogatom, és ha hetente legalább egyszer-kétszer nem tudok elmenni, nagyon boldogtalan vagyok. Meg vagyok győződve arról, hogy mindenkinek szüksége lenne rá. Rugalmasabb, terhelhetőbb, hajlékonyabb lettem, javult az

egyensúlyérzésem, és nincsenek ízületi panaszaim. Megtanultam relaxálni, ami nagyon jót tesz. A zengőtálas nyújtotta hangmaszszázsban például orvosként nem hinnék, de személyesen átélhettem, milyen hihetetlen fizikai hatása van. Arra, hogy a jóga reumatológiai panaszok esetén hatásos, megőrzi a fizikai aktivitást, tudományos bizonyítékok vannak.

És a kajak?

– Ez inkább a férjem szenvedélye, de én is lelkesen csatlakozom a partról. Sokat túrázunk, és – mivel férjem lelkes fotós – ilyenkor nagyon jó képek születnek. Pár éve a Nikon fotópályázatán is a legjobbak közé került, nem dicsekszik vele, de én igen, kb. 8000-ból az első száz közé. Szerelmünk a Gemenci-erdő, a Bakony. Legutóbb Szlovénia varázsolt el bennünket. A Bledi tó a világ egyik legszebb helye. Nagyon szeretünk a barátainkkal utazgatni, sajnos csak pár napos kirándulásokra van többségünk-

nek ideje, voltunk már Prágában, Pozsonyban és mos Ljubljában.

Már csak egy, viszonylag új hobbi maradt ki...

– Három-négy éve aktív részei vagyunk családostul, barátostul a fehérvári Lecsófesztiválnak, hihetetlen élmény. Ez verseny is, de az idén a lecsó elkészítésére sem jutott időm, olyan sokat beszélgettem ismerőseinkkel, akik folyamatosan váltották egymást a főzőhelyüknél, így

férjem kollégáira maradt a főzés. Két éve külföldi vendégeink érkeztek ismeretlenül a tömegből, meghívtuk őket az asztalunkhoz, szó szót követett és kiderült, hogy egy onkológus főorvosnő ül velem szemben Ljubljánából. Igen meglepődött, mikor mosolyogva mondtam, hogy én meg nefrológus vagyok. Kérdezte, mit csinálok egy Lecsófesztiválon, mondtam, paprikát vágok, jót neveltünk.

Vámos Éva

Orvosdinasztia születik

Tamás Ferenc több mint háromezer beteg háziorsosa Pilisvörösváron. Egyedül nem is győzné, de szerencsére mindig vannak rezidensek, akik segédkeznek, továbbá két kiváló nővér is megkönnyíti a munkáját. Abban a majd 14000 lakosú városkában él, amelyiket a török kiűzése után a Fekete-erdőből érkezett sváb paraszttal népesített be az akkori földesúr, Csáky László. A település német plébániáját 1692-ben alapították, a vasárnapi és búcsúi nagymisék azóta is német nyelvűek.

– Az agglomerátumba rengetegen költöztek ki, de a tősgyökeres lakosság német ajkú – kezdi. – Ezzel kapcsolatos egyik kedvenc történetem. Amikor először önállóan rendeltem, egy népviseletes, sokszoknyás néni is ült a váróteremben. Rá került a sor, bejött hozzám, de egyetlen szót sem mondott magyarul. Sajnos én meg csak angolul tudtam volna próbálkozni, be kellett hívnom a nővért, hogy fordítson. A néninek tüdőgyulladásra volt felírva a gyógyszereket és arra kértem, egy hét múlva jöjjön vissza. Már az ablakból észrevettem, hogy a megjje-

lött időben megérkezett, s rögtön kiszóltam az aszisztenssemnek, hogy kísérje be és segítsen a kommunikációban. A néni azonban ékes magyarsággal odaszólt. „Kati, nincs szükség magára, megértjük mi egymást a doktor úrral.”

Ezek után fölösleges feltennem a kérdést, hogy a közösség befogadta-e. Feltételezem, sok-sok év után számtalan ilyen esetre, jóra és rosszra tud visszaemlékezni.

– Amikor elkezdtem itt dolgozni, elhatároztam, hogy naplót írok, de erre természetesen nem volt, és ma sincs időm. Ha azonban gyógyult betegeimtől kapok valamilyen visszajelzést, köszönő levelet, azt elteszem egy nagy dobozba, amely egyébként már csaknem megtelt. Hogy név nélkül mondjak egy esetet? Nos, van egy páciensem, aki folyamatosan súlyos műtéteken esett át, de ebben az elesett állapotában is azt hajtogatta, hogy a férjét szeretné megajándékozni egy babával. Az éveken keresztül folytatott küzdelemnek meglett az eredménye, meggyógyult a fiatalasszony. Egyik rendelésemre a férjével jöttek el. Mindenki megpróbálta lebeszélni őket a gyermekvállalásról, mivel a várandósság alatt végbemenő hormonális változások az alapbetegség kiújulásához is vezethettek volna. Tőlem várták a döntést és a bátorítást. Tudtuk, hogy nagyon veszélyes és szinte reménytelen a dolog, de azt is tudtam, hogy páciensem az életénél is jobban szeretne volna azt a babát. Ezért félve bár, de bátorítottam őket. Végül sikerült, és egyik legszebb élményem, hogy a várva várt gyermek már hat éves, és az anyukája is jól van! A háziorsosi munkában az a

szép, hogy nem egyszer éveken át részt veszünk egy család életében, a betegek megtisztelnek a bizalmukkal megosztják velünk legbensőségesebb titkaikat is. Ugyanakkor a szoros orvos-beteg kapcsolatból a gyógyítók is sokat profitálnak. Tanszékünkön másodéven történik a „Bevezetés a klinikumba” tantárgy oktatása. Ekkor a medikusok még biokémiát, anatómiát, biofizikát azaz elég száraz tárgyakat hallgatnak, s a „bevezetés” során találkoznak először olyan élethelyzetekkel, amelyek során megismerhetik a családorvosi munka szépségeit, illetve megszerethetik az orvoslást.

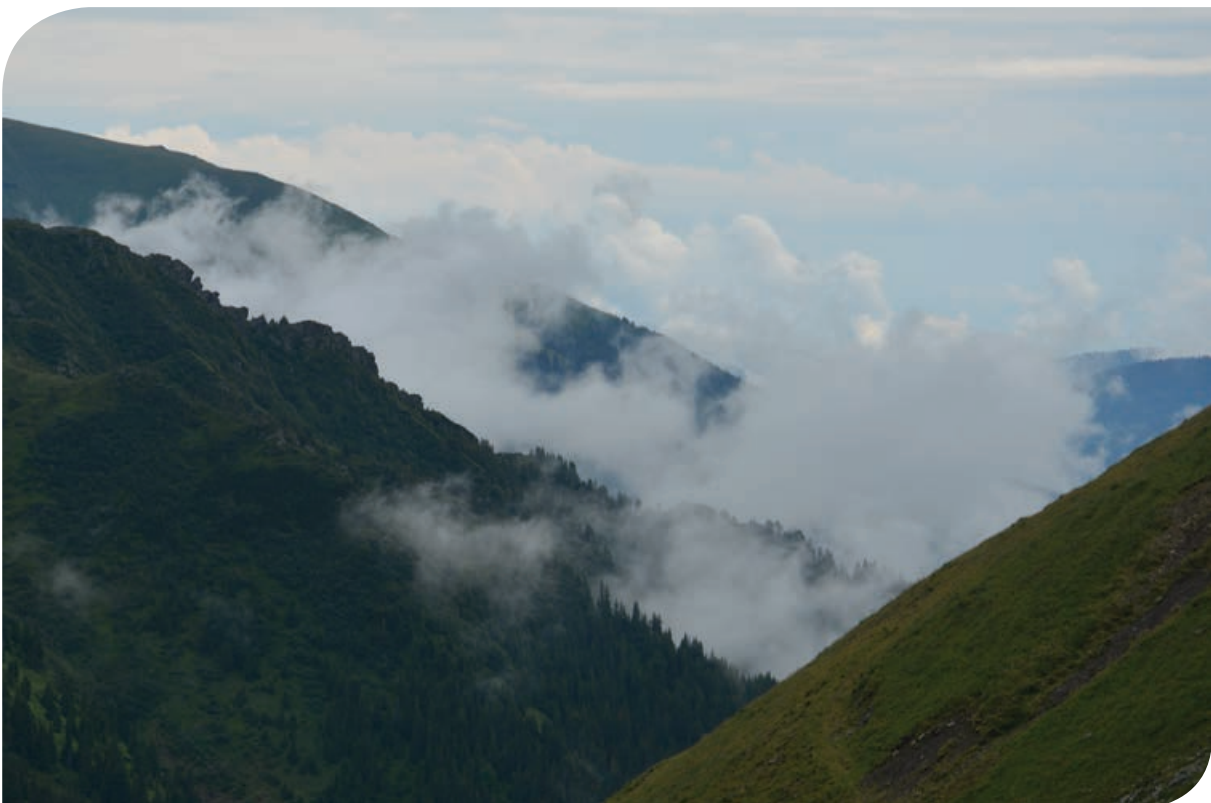
Hogyan kezdődött?

– Még általános iskolás voltam, amikor úgy gondoltam, hogy orvos leszek; de azt, hogy a családorvoslást választom, hatodévesen döntöttem el: végtelenül vonzó volt az a közvetlen hangulat, az a betegközelség, amit szakmai gyakorlatomon Antal András házi orvos rendelőjében tapasztaltam. Akkor még nem is létezett tanszék, én azonban alig vártam, hogy megalakuljon. Alkalmi ügyeleti munkából éltünk mindaddig míg meg nem indult a Családorvosi Tanszék, ahova sikeresen felvételt is nyertem.

Családorvosként egyszerre gyógyít betegeket, oktat fiatalokat és kutat is.

– Így igaz, de a szívem mélyén a hangsúly a gyógyításon van. A szakmai jövőmet megalapozó döntést rögtön az egyetem elvégzése után hoztam, '92-ben lehetőségem nyílt arra, hogy az első rezidensi évfolyamban a legelső között szerezzem meg az új rendszerű családorvosi szakvizsgát. Még abban az évben Pilisvörösváron házi orvos gyakornok lettem, majd a szakvizsga után önálló praxist indítottam, de

Tisztelt Főszerkesztő Asszony!
Kedves Györgyi!

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy szerepelhetek Magazinjukban. Mindenkire hálás szívvel gondolok, akiknek eszükbe jutottam, mindannyiuknak köszönöm ezt a meglepetést.

Önmagában már az is nagy ajándék volt számomra, hogy személyesen találkozhatam „CSÁK ELEMÉRREL”, fiatalabb korunk ikonikus média személyiségével.

Tudomásom szerint Elemér interjúja és az önéletrajzom, már Önöknél van, mostani levélsorozatomban azokat a képeket küldéném, melyeket Elemér kért, hogy színesítsük az írásos „anyagot”.

Természetesen egy amatőr fotós egy egész magazint is szívesen megtöltene képeivel, ennek megfelelően én is több képet küldök, mint amit gondolok, hogy bekerülhet...

De azért küldök többet és több félét, hogy könnyebben tudjanak válogatni belőle.

Én sem gondolom komolyan, hogy minden kép a magazinba kerülhet.

Üdvözlettel: Tamás Feri

ezzel párhuzamosan oktatónak is megmaradtam a tanszéken. A Semmelweis Egyetem Családorvosi Tanszékén a graduális és posztgraduális képzésben működöm közre, valamint továbbképző fórumokat szervezek családorvosok számára. Azt szoktam mondani, hogy a tanszéki munkával vezetem le a praxis fáradalmait, és az orvosi munka mellett pihenem ki a tanszéki nehézségeket. Mindenesetre 25 éve csinálom és egyelőre mindkettőben örömeimet lelem.

A stafétabotot átveszi valaki Öntől?

– Ádám fiam a műszaki egyetemre jár, de Zsófi lányom harmadéves az orvosin. Ő már elsőévesen eldöntötte, hogy családorvos szeretne lenni, így a stafétabotot közvetlenül Zsófi kaphatná tőlem, ha majd megszerzi a diplomát, illetve a családorvosi képesítést.

A céltudatos és elkötelezett háziorvosi munka mellett mi köti össze a familiát?

– Nagyon szeretünk utazni, minden évben körbejárunk egy-egy országot vagy vidéket; részéről ehhez kapcsolódik a természetfotózás, mint második hobbi. Feltéve, hogy a munka hagy rá időt.

Csák Elemér

Egy makacs székel Pápán...

A marosvásárhelyi születésű Gergely Sándor orvosi diplomájának és szülei megélhetési kényszerének köszönheti, hogy Magyarországra települtek. Pápán találta meg hivatását a háziorvoslásban, itt teljesedett ki a zene iránti szenvedélye is, olyannyira, hogy saját zenekarával járja az országot.

– Erdélyben születtem, pontosabban Marosvásárhelyt. Szüleim egyszerű, dolgozó emberek, akik székelről költöztek Marosvásárhelyre. Én már ott születtem, ezért nagyon nem hangoztatom székel származásom, hiszen a jelenlegi székel földiek minket – akik már az egy kissé elsatnyult székel periférián születtünk nem egészen székelnek – csak amolyan „árnyékszékének” neveznek.

Volt orvos a családban?

– Szüleim erélyes és törekvő emberek voltak, főleg édesanyám, akinek nem adatott meg a tanulás lehetősége. Nem ismertek lehetlent, hogy egyetlen csemetéjük egyetlen végessen és „tanult ember” legyen. De ugyanúgy szerepe volt az iskolának, a Bolyai Farkas gimnáziumnak is abban, hogy orvos lettem. Kemény osztályba kerültem, sok „nagy koponya” közé. Igaz, reátagozatú, matek irányultságú osztály volt, sok jó képességű „kockafej”, mégis nyolcan lettünk orvosok a 28 létszámú osztályból.

Mikor határozta el, hogy milyen szakterületet választ?

– Harmadéves medikus koromban már a szülészet-nőgyógyászat

felé kacsingattam. De ez végül nem adatott meg, pontosabban egy-két rossz emléké esemény után már nem kerestem a lehetőséget. Életünk sorozatos kompromisszumok láncolata bizonyos alapértékek mentén. Nálam legalábbis így volt. Minden elismerésem azon kollégáké, akik megszállottjai a szakterületüknek, akiknek minden más másodlagos. Mindegy, hogy hol, csak a megálmodott szakterületen tudjon dolgozni. Nekem, hogy teljesíteni tudjak, nagyon fontos mögöttem álló családom, a mellettem lévő barátok, jó ismerősök közelsége. De ez nem jelenti a szakmai kompetencia, minőség elvárt színvonalának a feladását. Szóval elszállt egy nőgyógyászati álmom és lett helyette egy belgyógyászati valóság.

Erdélyi gyökerei mennyire segítették céljai megvalósításában?

– Utólagosan úgy látom, a belgyógyászati iránultság nagyon megkönnyítette az áttelepedésünk utáni megkapaszkodásunkat, de nem volt könnyű. Kellott hozzá az Erdélyből magunkkal hozott székel makacsság, kitartás, ötvözve a „vastagnyakú kálvinista” konoksággal. Úgy éreztük, dolgozni, élni csak magyar környezetben tudunk.

Hogyan került Pápára és miért választotta a házi-orvosi praxist?

– Áttelepedésünk után rövid ideig Budapesten dolgoztam az Erzsébet kórházban, a belgyógyászatban. Szép és reményteljes időszak volt, de a megélhetés nagyúr. Az orvosi fizetések köztudottan nem vetekszenek a bankszektorban lévőkkel. Főleg nem egy frissen áttelepedett orvosé. Ezért házi-orvosi állást kerestünk és találtunk is lakással, nejemnek állással, és jobb anyagi körülményekkel. Így lettem

házi orvos egy kisvárosban. Hívtak kicsit távolabb is, Ausztriában levő ismerősök, rokonok, de az a fránya erdélyi gyökér nem engedett. A kisvárosban eltöltött bő egy évtized után, miközben megszorodott a család, ismét váltani kellett, így kerültünk Pápara, megpályázva egy megüresedett praxist, ennek már valamivel több, mint 16 éve.

Változtatna valamit a házi orvosi rendszeren?

– A házi orvoslás az utóbbi 1-2 évtizedben nagyot veszített vonzásából, értékéből. Úgy látom, az egészségügy egésze kimaradt a '89 utáni nagy változásokból, megmaradtak a rendszerváltás előtti struktúrák. Miközben az orvosi technikák és műszerezettség óriásit fejlődött, minden a szakellátás irányába tolódott. Ezért a legegyszerűbb orvosi esetek is a szakellátás hatáskörébe kerültek. Így a házi orvosi ellátás szinte a diagnózis felállítására, a szakrendelőbe való irányításra és a receptírásra korlátozódott. Ezért a szakambulanciákon nőnek a várólisták, pedig a praxisok jobb technikai felszereltséggel, jóval több gyógyító és diagnosztikai feladatot is képesek lennének ellátni.

Hogyan kapcsolódik ki?

– Van, aki sportol, más horgászik, kocsmázik, én zenélek. Már kiskoromtól lételemem volt a zene. Az első időkben hegedültem, majd serdülőkoromtól gitároztam. Természetesen zenekarban, végig a gimnáziumi és egyetemi évek alatt. Ezt követően 27 évig csak magamban, családi körben, baráti összejövetelekkor. A zene mindennapos a családomban is. Amikor Páparn barátaim meghívtak gitározni egy zenekarba, örömmel csatlakoztam. Magyar rockzenét játszunk – általános vélemény szerint jó színvonalon, nagyjából hasonló korú társakkal. Egyik tanult nőgyógyász kollégám szerint „késői dalömlés”-ben szenvedünk. Akármilyen elfoglalt is legyek, a zenére időt kell szakítanom.

Mennyire tolerálja családja a zenekari fellépéseket?

– Boldog házasságban élek. A feleségem zongoratanárnő. Van egy fiam és egy lányom. Ő utolsó éves medika. Szépen zongorázik, habár manapság kissé hanyagolja. Ilyen körülmények között családom nem csak elfogadja, hanem megérti és támogatja ezt a hobbit. Szomszédom szerint, Gergelyéknél délelőtt Irénke, a nejem, délután Eszter, a lányom, este meg mindenki zenél. A zenekarommal többfelé járunk. Itthon és Erdélyben is szívesen veszünk a felkéréseket. Egy kikötésünk van, mulató zenét nem játszunk, ezt ne várják tőlünk.

Milyen vágyai, álmai vannak?

– Már három éve nyugdíjas vagyok, de mellette dolgozom tovább. Kérdés, hogy meddig tudom még folytatni a házi orvoslást és a zenélést. Talán ideje lenne kicsit lassítani, unokákat taníttatni zenére, sportolni velük, horgászni járni. Ha majd lesz, aki átvegye a praxist, szívesen bevezetném, megismertetném vele a helyet, az embereket. Talán sikerülne elhítenem vele, hogy nehézség ide, nehézség oda, érdemes ezt csinálni. Az orvosláson belül, talán a házi orvoslás az, ahol az orvos nem csak a betegséggel, hanem elsősorban és legtöbbit az EMBER-rel foglalkozik! És ez bizony csodálatos!

Seregély István

Tervezzük a következő három évünket!

Tóth Róbert ötödik hónapja az Egis belkereskedelmi igazgatója. Dolgozott a Közel-Keleten, Moszkvában, Angliában, bejárta a gyógyszeripar kacsaringóit. Nem csinál úgy mintha mindent tudna és mindenhez értene, tél végéig adott időt magának arra, hogy megismerje a számára új terület kulisszatitkait. Követésre méltó tradíciókat hozott otthonról és első munkahelyéről a Humán Oltóanyagtermelő Intézetből.

Honnan csöppentél a gyógyszeriparba?

– Református vidéki családból jövök Gödöllőről. Hatalmas erőnek érzem azokat a tradíciókat, amiket útravalóul kaptam. Ezek olyan erős töltetek, amik jó irányt mutatnak nekem. Alapvetően behatárolják azt a területet, ahol komfortosan érzem magam. Ebbe nem fér bele bizonyos üzleti praktikák folytatása, vagy éppen a másik kihasználása, kizsákmányolása. A Humán Oltóanyagtermelő Intézetből indultam, hihetetlen jó kezdés volt! Később a néhai Humán Trade megalakulásánál is bábáskodtam. Remek mestereim voltak, Szép Györgyi a főnököm, Hegedűs Lajos, Lepenye Oszkár, szenzációs emberektől tanulhattam! Akkoriban a menedzsment tudomány, mint olyan még nem volt a mindennapok része! Ők ösztönösen csinálták azt, amit ma a tankönyvekből tanulhatunk. Átadták a fiataloknak a tudásukat, és képzeld el, hogy az egészen fiatal diplomások véleményét is megkérdezték. Sőt! Nemcsak megkérdezték, meg is hallgatták!

3 évet dolgoztam a Közel-Keleten Szaúd-Arábiában. Amikor visszajöttem valahogy a GSK-hoz keveredtem. Magyarország után Moszkva jött 3 és fél évig, aztán 2 év Anglia következett. A Moszkvai lehetőséget viccesen úgy közöltem mindenkivel, hogy ez az én kompenzációm, a szaudi sivatagért kapom a fagyos Moszkvát. Sok tapasztalatot gyűjtöttem a gyógyszeriparban, a nagykereskedés, a gyártás, a kutatásfejlesztés területén. Mindegyiknek megvolt a maga varázsa, ugyanakkor a kereskedelem mindig is közel állt hozzám, érdekelt, hogyan lehet az üzletet előre vinni. Amikor a gyógyszeriparba kerül-

A fagyos Moszkva leghíresebb utcájában: az Arbaton

tem még nem voltak ilyen kifinomult gyógyszer értékesítő stratégiák, mint amikkel most dolgozunk. De akkor is jó volt megtanulni első kézből, hogy mi az a gyógyszer, mik azok a hatóanyagok, mitől áll össze egy tableta, stb. Akkor még megtehettem, hogy felvettem a köpenyemet, lementem az üzembe, és ott álltam a tablettázó gép mellett. Ez olyan mértékben belém ivódott azóta, hogy bárhol is voltam, el kellett mennem a végeikig, hogy lássam, mi történik a raktárban, a gyártó soron. Akkor érti meg a vezető a folyamatokat és a munkatársait, ha látja nemcsak azt, hogy mi történik fentről lefelé, hanem letről felfelé is.

Miért vagy a szüleidnek a leghálásabb?

– Talán ezért az értékrendért, hogy kemény munka nélkül nincs siker.

Ha az ember új beosztásba kerül, átül egy új székbe: bele kell tanulnia a hozzá tartozó feladatokba. Hol tartasz a betanulásban?

– A megismerésnek van egy átlagos sztenderdje, én ezt követem. Igyekszem elkezdeni föntről és ácsok lefelé. Ezt az alapvető sémát nyilván módosítja, hogy mikor milyen prioritások kerülnek előtérbe. A terü-

let nem teljesen idegen tőlem, abból a szempontból, hogy eltöltöttem az Egisnél több mint egy évet mielőtt átvettem ezt a pozíciót. Azért is fontos ez az időszak nekem, mert kifejezetten rosszul érzem magamat, ha nem tudom a saját igényeim szerinti mélységben azt, amit tudnom kéne. Most már benne vagyunk a kellős közepében, sőt már ott tartunk, hogy megtervezzük a következő 3 évünket! A tervezés az egyik legjobb lehetőség arra, hogy az ember az alapösszefüggések szintjén megértse a területét, az üzletágait, a termékeket. Bár ez egy borzasztóan intenzív időszak, tökéletes abból a szempontból, hogy a megszerzett tudás rendszereződjön.

Mivel kezdted az ismerkedést?

– Azzal, hogy igyekeztem minél több emberrel beszélni, és ezt azóta is így teszem. Szoros kapcsolatot tartok fenn azokkal, akik kint dolgoznak a területen. A sok teendő megakadályozott abban, hogy annyiszor látogassam meg őket ahányszor szeretném, viszont ha bejönnek az irodába, a világ minden kincséért se mulasztanám el, hogy beszélgessek velük. Ez mindig fel is üdít, hiszen a területen lévő kollégák friss impulzusokat hoznak az irodai munka passzivitásával szemben. Sokkal jobban szeretek a frontvonalról irányítani, ezért várom, hogy túl legyünk ezen az időszakon, és kimehessek közéjük.

Ötödik hónapja vagy a cég belkereskedelmi igazgatója. Mikor fogod azt mondani, hogy kész vagyok, áttekintettem a rám bízott területet!

– Szerintem ilyet soha nem lehet állítani, a saját tapasztalatom mondatja ezt velem. Olyan ez, mint a művészet! A művész sem fejezi be a mesterművét, újból és újból kezdi ismét. Soha nem lehet megismerni minden egyes részletet, mert nem erről szól a történet, hanem arról, hogy melyik szint tükrözi az alapösszefüggéseket. Számomra a rendszer koncentráltan jön át. Mindent szisztematikusan át kell nézmem, hogy lehessen az alapokra építeni. Igen ám, de közben mi is új rendszereket implementálunk, tehát az élet zajlik tovább. Nagyon jó lenne, ha úgy zajlana, hogy közben bezárjuk az ablakokat, az ajtókat, én meg csak ismerkedek, amikor már mindent tudok: kinyitjuk! De ezt nem tehetjük. Kritikus kérdések és helyzetek bukkannak elő, amikre reagálni kell!

Mi volt a legnehezebb?

– Az éles váltás. Az elődöm egy nagyon karizmatikus személy volt, Lenkefi Ida hosszú ideig volt vezető az Egisnél. Aminek örültem: Ida és a kollégák is nagyon korrektül álltak a hirtelen váltsához.

Milyen volt az Egis belkereskedelmi mérlege, amikor átvetted a területet?

– Sikeres volt és ez megnehezítette a dolgot. Könnyebb új vezetőként bejönni úgy, hogy éppen egy krízis szituáció zajlik, de itt nem történt ilyesmi. A szervezet működött, hozta az eredményeit. A nagy kérdés az: hogyan lehet a szervezetet gyorsí-

tani? Nem titok, hogy nagyon erősek vagyunk kardiovaszkuláris területen, ez üzletünknek majdnem a felét adja! Az egyik oldalról ez nagyon jó, a másik oldalról kockázatos, hogy nem vagyunk kiegyensúlyozott pozícióban! Nagyon fontos, hogy emellett más területeket is hasonló sikerrel építsünk fel! Egy fokozott állami beavatkozással járó piacon vagyunk, ahol történhetnek nem várt, vagy számunkra előnytelen események is. Ugyanakkor gyönyörű a feladatunk abban a tekintetben, hogy a beteg és gyógyuló emberek igényeit igyekszünk a termékeinkkel kielégíteni, szoros együttműködésben a gyógyítást végző kollégákkal. Úgy vélem ők a mindennapi hősök, megtiszteltetés számunkra, hogy segíthetjük őket gyógyító munkájuk elvégzésében.

Tehát be akartok törni olyan területekre is, ahol most nem vagytok erősek?

– Nem lehet feltétlenül célunk olyan területekre betörni, ahol nem vagyunk jelen. Azokon a területeken viszont, ahol ott vagyunk, szeretnénk megkeresni azokat a lehetőségeket, amik segítenek nekünk abban, hogy az OTC, a pszichiátria, a nőgyógyászat, az onkológia hozzon egy olyan fokozott növekedési tempót, ami támogat minket abban, hogy kiegyensúlyozzuk a mostani kiegyensúlyozatlanságot. A kiindulópont nyilván a jelenlegi portfólió, ez határozza meg a lehetőségeinket.

Milánóban – az Európai Hypertonia Társaság tavalyi kongresszusán – első alkalommal szerveztek generikus gyógyszer köré oktató kurzust. Az Egis oktató kurzusáról beszélek. Ezt hogyan értékeltétek ti itt a házban?

– Ez egy hatalmas dolog, ilyesmi nem történik mindennap! A milánói megjelenésünk nem egy cél, hanem az eredménye annak a kitartó munkának, ami az Egisben zajlik 100 éve. Nekünk van egy jó értelemben vett missziónk, de alapvetően mégis olyan üzletben dolgozunk, ahol a folyamat végén áll egy olyan ember, aki vagy beteg, vagy a betegség megelőzésére vágyik: mi ezt szeretnénk biztosítani! Ebben a szisztémában rendkívüli megnyilvánulási forma, hogy olyan tudományos eredményt tudtunk támogatni, amivel már egy színvonalas kongresszuson meg tudtunk jelenni, és, ami legalább ilyen fontos: pozitív visszhangot váltottunk ki! Nem a magamutogatás volt a célunk, sokkal inkább bemutatni azokat a tudományos és gyakorlati eredményeket, amelyek létrehozásában közreműködtünk. A részvétel a munkánkat igazolta, ugyanakkor megtiszteltetés, hogy ott lehettünk Milánóban.

Az Egis menedzsmentjének tagjaként mire vagy a legbüszkébb?

– Az orvos és gyógyszerész kollégáink segíteni próbálnak a gyógyulni vágyó betegeknek, ehhez használjuk fel az eszközeinket és az erőforrásainkat. Ebben a munkában remek érzés részt venni, még ha nem is könnyű. Köztudott, hogy az Egisnek nagyon

erős magyar gyökerei vannak. Bár közvetlenül jelen vagyunk 18 ország gyógyszerpiacán, és még sokkal több helyen közvetetten, sokkal több szállal kötődünk Magyarországhoz, mint mások. Magam is valamikor az ősrégi magyar gyógyszeriparban kezdtem, emlékszem a nagy gyógyszeripari szentháromságra – a Chinoin, a Richter, az Egis – mi így tekintettünk rájuk. El se tudtam képzelni, hogy valaha itt fogok dolgozni! Dolgoztam külföldön, multinál, rengeteget tanultam és láttam. Jó érzés, hogy mindezt a tudást haza lehetett hozni, és egy olyan cég szolgálatába állíthattam, ami létezett már 100 éve, és remélhetőleg a következő száz évben is áll majd.

Ami a családot illeti, háromgyerekes apuka vagy.

– Igen, 9–12–15 évesek. Nagyon sokat tanulok a gyerekeimtől, például azt, hogy hogyan viszonyuljak a kollégáimhoz és a világhoz. Hiába várok el valamit, ha az ellenkezőjét demonstrálom. Valamilyik este kivettem a bögrémet a konyhába itt az irodában, és elmostam. Mondták, hogy nem kellett volna. Nekem ez azért volt fontos, mert hogyan tudom hitelesen mondani majd vacsoránál a gyerekeimnek, hogy mosd el magad után: ha nem vagyok önazonos azzal, amit mondok. Ha nem vagyok hiteles önmagammal, azt a gyerek nagyon hamar észreveszi. Hiába mondom a gyerekeimnek, hogy vegyél fel sapkát, mert megfázol, ha én nem veszem fel. A másik dolog, amit a gyerekektől tanulni lehet, az a dol-

gok újfajta látásmódja, a megkérdőjelezés, és a friss szemlélet. Amit velünk felnőttekkel sok-sok tréningen próbálnak megtanítani, azt ők ösztönösen tudják és élik.

Akkor te egy példamutató ember vagy.

– Remélem. Megvan a tengernyi szakirodalma annak, hogyan idomul hozzá a szervezet ahhoz, ahogyan egy vezető viselkedik. Ez a shadow of the leader.

Egy latin mondás szerint fejtől búzlik a hal. Azaz egyetlenegy ember egyénisége, normái, kisugárzása döntő hatással lehet az egész közösségre.

– Igen. Nagyon szeretem a különböző kultúrák bölcs mondásait, nagyon jól kifejezik az adott ország világlátását. Ezek alapvető bölcsességek, amikből tanulni lehet. A lényeg: hosszútávon előre kell nézni, mert a hosszú táv meghatározza a rövid távú lépéseket is. A hosszú távú célokban ott van, hogy az ember merre szeretne menni, ott vannak a kapaszkodói, és az értékrendje be is határolja az útját. Ne úgy értsd, hogy nekem egy komplett tervem van életem végéig, de abban szilárdan hiszek, hogy a tervezésnek a hosszú távú célok és a rugalmasság adja meg a minőségét! Ahogyan von Moltke vallotta: „Egyetlen haditerv sem éli túl az ellenséggel való első találkozást.”

B. Király Györgyi